

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3145/2020
11.02.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Озрен Огризовић адвокат из ..., против туженог Центра за породични смештај и усвајање из Београда, којег заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3080/2018 од 01.02.2019. године, у седници већа одржаној дана 11.02.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3080/2018 од 01.02.2019. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3080/2018 од 01.02.2019. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2690/17 од 11.05.2018. године у другом, трећем и четвртном ставу изреке и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2690/17 од 11.05.2018. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе као у поднеску тужиоца од 02.03.2018. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да му тужени на име мање исплаћене зараде, по основу мање признатог минулог рада за период од октобра 2014. године до маја 2016. године, исплати новчане износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом од 15-ог у месецу за претходни месец па до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да у тужиочеву корист на новчане износе из претходног става изреке обрачуна и код надлежних служби за социјално осигурање уплати: Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање и доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, Заводу за здравствено осигурање доприносе за здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање доприносе за осигурање за случај незапослености, по стопама прописаним законом. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да на име трошкова парничног поступка исплати туженом износ од 13.500,00 динара са законском затезном каматом од 11.05.2018. године до исплате, у року од осам дана по пријему пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3080/2018 од 01.02.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2690/17 од 11.05.2018. године, у другом, трећем и четвртном ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је, на основу члана 404. ЗПП, благовремено изјавио ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Према наведеној одредби ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако Врховни касациони суд оцени да је потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначити судску праксу или дати ново тумачење права (посебна ревизија).

У конкретном случају, по оцени Врховног касационог суда, постоји потреба за одлучивањем о посебној ревизији тужиоца ради тумачења одредбе члана 5. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник Републике Србије“, број 34/01 ... 21/16) и у тој одредби употребљеног појма: „исти послодавац“, релевантног за право тужиоца на додатак на плату за време проведено у радном односу - минули рад у висини од 0,4% од основице за сваку пуну годину рада остварену код послодавца, у смислу става 1. тачка 1. истог члана.

Из тог разлога, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је тужиочева ревизија основана.

Поднетом тужбом тужилац тражи исплату минулог рада и за време које је провео на раду у Центру за социјални рад.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је засновао радни однос са туженим 01.06.2012. године. Пре тога, од 04.01.2006. године био је у радном односу у Центру за социјални рад у Анексом уговора о раду од 08.10.2014. године измењена је тачка 10. уговора о раду од 01.06.2012. године, тако што је уговорено да се зарада тужиоца утврђена тачком 8. тог уговора, увећава за 0,4% за сваку пуну годину рада остварену у радном односу код туженог и установама у истој делатности обухваћеним планом мреже, односно основаним од истог нивоа власти, као и да тужилац има право на увећање зараде по основу минулог рада за две године три месеца и 18 дана. Тужилац није поништавао анекс уговора о раду. Од маја 2016. године, без закљученог анекса уговора о раду, тужени исплаћује тужиоцу зараду са увећањем за минули рад остварен у радном односу и у Центру за социјални рад у

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев. По налажењу тог суда, тужилац је 08.10.2014. године потписао анекс уговора о раду и сазнао да ће му зарада по основу минулог рада бити увећана само за време које је провео у радном односу код туженог, али није тражио поништај тог анекса због чега

у овом спору неосновано потражује накнаду штете јер би на то имао право само да је успешно поништио анекс уговора о раду.

Другостепени суд је одбио жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду. По становишту тог суда, о тужиоцевом захтеву је правилно одлучено али не из разлога који су наведени у пресуди првостепеног суда већ зато што установе у којима је тужилац радио - Центар за социјални рад у ... и тужени, иако обављају исту делатност социјалне заштите, немају истог оснивача и зато тужиоцу не припада право на увећање зараде и за минули рад остварен у органу старатељства, у смислу члана 5. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су у овом спору погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 5. став 1. тачка 1. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано је да запосленом додатак на плату припада за време проведено у радном односу - минули рад, у висини од 0,4% од основице за сваку пуну годину рада остварену код послодавца у смислу члана 1. тог закона. Према 2. ставу исте одредбе, све установе у истој делатности обухваћене истим планом мреже, односно основане од стране истог нивоа власти, сматрају се истим послодавцем у смислу става 1. тог члана.

Према наведеној одредби, по схватању ревизијског суда, под категоријом: „исти послодавац“ подразумевају се установе обухваћене истим планом мреже или установе основане од стране истог нивоа власти. Ови критеријуми постављени су алтернативно, што значи да није нужно да се ради о установи обухваћеној истим планом мреже и основаној од стране истог нивоа власти, већ је довољно да буде испуњен само један од ових критеријума.

У конкретном случају, тужилац је пре заснивања радног односа са туженим био у радном односу у Центру за социјални рад у Обе установе обављају делатност социјалне заштите и зато се има сматрати да је тужилац у радном односу код истог послодавца, у смислу члана 5. Закона о платама у државним органима и јавним службама, без обзира што ове установе нису основане од стране истог органа власти јер се ради о установама обухваћеним истим планом мреже. То произилази и из одредбе члана 7. Уредбе о мрежи установа социјалне заштите којом је прописано да центри за социјални рад обављају и послове за које је била предвиђено оснивање Центра за породични смештај и усвајање, што такође указује да су обе установе део истог система мреже социјалних установа.

Осим тога, Посебним колективним уговором за социјалну заштиту („Службени гласник Републике Србије“, број 11/15), који се непосредно примењује, установљено је право запосленог на увећање зараде по основу минулог рада за сваку пуну годину рада остварену у радном односу у установама социјалне заштите, дакле без било каквог даљег условљавања у погледу врсте установе и њеног оснивача (члан 60. став 1. тачка 1).

Из изложеног следи да тужени није могао обуставити исплату тужиоцу увећане зараде по основу минулог рада, оствареног у радном односу у Центру за социјални рад, јер му то право припада непосредно на основу закона, подзаконских аката и Посебног

колективног уговора који се, када су у питању права из радног односа запослених у установама социјалне заштите, непосредно примењује.

Из наведених разлога, имајући у виду да нижестепени судови због погрешне примене материјалног права при одлучивању о основу тужбеног захтева нису утврђивали чињенице битне за његову висину, пресуде нижестепених судова су морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење у смислу изнетих примедби.

Укинуте су и одлуке судова о трошковима поступка, као о споредном захтеву који зависи од коначног исхода спора.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић